

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimecres 22 de Setembre de 1897

Núm. 3373

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 350
n províncies trimestre. 350
Extranger y Ultramar. 350
Antunes, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora. México y Santander
En Barcelona, litografia Mallorfe, carrer Junquera, 6.
No's retornen los originals encara que no's pague.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clínica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landelt de Paris.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre'l Correu.

Los demés días à Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una y de 4 á 5.

SECCIO DOCTRINAL

L'art del pagés

Nostre respectabilissim amich lo Dr. Joseph Torres y Bages, President del Jurat qu'en lo Centre Agrícola de Vilafranca del Panadés, seguint una costum arrelada de bastans anys, ha adjudicat diferents premis à la virtud, pronunciá en la festa de distribució de dits premis un notable discurs, verdadera glorificació del art de la terra, qual lectura es extraordinàriament agrable. Creyém que nostres lectars nos agrairán la reproducció dels següents notables apartats:

«Aquesta sessió solemne que celebra lo Centre Agrícola del Panadés, presidida per las autoritats y honradas ab tant distingida concurrencia, es com una festa en honor de l' agricultura.

»Es la glorificació del Art del pagés. Totas las arts é industrias son gloriose, y aquí á Catalunya, hont no dominavan las preocupacions d' altres parts, sempre han sigut consideradas. Però de totes las arts la més gloriosa es l' agricultura. Per això perteneix á tots los temps, es la més antiga; lo primer pagés fou sens dubte l' primer home, y la Biblia ns diu que l' segon Pare de nostre linatge, Noé, era pagés.

»Es aquest art ó industrial lo fonament ó principi de totes las altres arts ó industrias: per això ella, ab preferencia á totes las altres, es anomenada l' art de la terra; tot vé de la terra, menos l' ànima, que vé del Cel. Y perque tot procedeix d' ella, y significant intintivament una especie d' identificació qu' existeix entre las coses humanas y la terra, los nostres antichs escriptors, pera anomenar als naturals del territori, deyan los hòmens de la terra; pera expressar las lleys ó usos del país los calificavan de lleys ó usos de la terra, y parlan del bé y prosperitat de la terra para significar la felicitat de la Patria; y aquesta mateixa íntima inspiració dels nostres passats, sentia los pobres faltats de la Revelació cristiana, conuenient l' efecte ab la causa, deificaren la terra, y l' agricultura.

»Perque precisament en l' agricultura lo natural y sobrenatural se tocan. La naturalesa es com un temple, en ella hi sentim la Religió; per lo qual l' art arquitectònic cristian per excelencia, l' art gòtic, s' inspira en los bosch y montanyes, y nosaltres dins d' una catedral gòtica hi sentim lo misteri de Deu etern é infinit com dins d' un bosch; y fins lo salmejar dels sacerdots en lo chor nos recorda lo ritme de las grans armonias naturals. La naturalesa y la Religió están intimament relacionadas. Lo signe de la nostra Redempció es un arbre, l' arbre de la Santa Creu; á la societat de tots los qui creuen en Jesucrist, escampats per tot lo mon, la anomenan la vinya del Senyor; sempre en l' Iglesia hi ha hagut monjos pageos; ara

La que paga més contribució de la província FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya

CRONICA

gallegos y catalans, totes fetas pel Dr. Göran y publicadas en lloc preferent de cada número.

Entre 'ls treballs d'autors castellans se'n hi venhen de, Echegaray, Nuñez de Arce, Campoamor, Manuel del Palacio y altres. Entre 'ls gallegos s' hi venhen à Pondal, Carré Aldao, Rosalia de Castro, A. de Novoa, Curros Enriquez, etc., y entre 'ls catalans hi figurau Mossen Jacinto Verdaguer, Apeles Mestres, Enric Vilanova, Victor Balaguer, Eveli Doria y Bena-plata y algun altre.

Respecte á las traduccions, encare que havém dit que eran magistrals, segons criteri de personas intel·ligents, lo que es per nostre compte no podém emetre cap parer, perquè... hem de ser franks: no n' entenem ni una paraula. Sab lo lector que vol dir aquest mot: *Borgenärsammanträden?* Doncs tot per aquest istil es la llengua sueca.

Agrahits deuen estar los poetas catalans al ilustre escriptor que 'ls dona á coneixer en aquellas llunyanas terras. Nosaltres, que admirém y apreciem sa labor meritissima, nos complayém en saludarlo, y l' enco-ratgem perquè segueixi propagant nostra hermosa literatura en aquells confins d' Europa.

JOSEPH ALADERN.

Lo Dr. Göran Björkman

Nostres lectors haurán sentit parlar mes de una vegada del eminent escriptor suech Dr. Göran Björkman, catedratic de la Universitat d' Upsala y gran impulsador de la moderna literatura sueca. Es una personalitat digne d' estudi, un talent enciclopedich, posseedor de varias llenguas y ciencias, poeta eminent y divulgador de literaturas y á qui tot Europa deu estar agrahit y á qui tothom deu admirar.

Lo Dr. Göran, quina principal de ses qualitats es la de possehir á la perfecció casi totes las llenguas d' Europa, fins aquelles mes humils é ignoradas, ha consagrat molta part de sa vida y de sa inteligencia á donar á coneixer al seu país los mes notables literats inglesos, italians, portuguesos y espanyols. Sas traduccions, tant en prosa com en vers, segons diuen los que coneixen l' original y poden apreciar la traducció sueca, estant magistralment fetas, essent admirable la fidelitat ab que las ideas, los sentiments y fins los versos, ratlla per ratlla, estant trasladats al idioma del traductor. Gracias á ell, las literatures meridionals son coneigudas y 's veuen apreciadas en aquellas llunyanas terras polars, de las quals també en baixa capa són les terras del mitjà dia un ayre sanitós de vigorosa literatura ab los dramas d' Ibsen y Björsson.

Derrerament, lo celebrat escriptor suech, de qui ens ocupém, s' ha emprés la meritaria tasca de traduir á la seva llengua gran número d' autors espanyols, tots notabilissims, y que de segur donarán á Suecia una nova idea de nostres literatures.

Lo Dr. Göran ha tingut lo gust de que coneuguem sus notables traduccions y ha tingut la galanteria de remetrens un bon número d' ilustracions, revistas y diaris d' aquell país, que per la seva rica presentació tipogràfica y lo notable de sos gravats judiquém que han de ser de las mes apreciadas de Suecia, poig que 's poden posar al costat de las millors d' Europa. Entre las ilustracions rebades podem citar *Ny Illustrerad Tidning y Vid Harden*; entre las revistas la titulada SVEA notabilissima per tots conceptes, á la altura de las millors d' Europa; *Hed Nytt*, periòdich ilustrat, *Stockholms Dagblad*, diari de gran tamany, y altres revistas y periòdichs també notabilissims, que posan á una envejable altura á la tipografia sueca.

Tots los periòdichs que ens ha remés l' ilustre escriptor suech portan traduccions d' autors castellans,

ARTS Y LLETRES

La sardana

Ceres.

La sardana es la dansa més bella

de totes les danses que 's fan y 's desfan,

es la móbil magnifica anella

que ab pausa y ab mida va lenta oscilant.

Ja s' decanta à l' esquerra y vacila,

ja volta altra volta á la drexa d' upant;

y se'n torna y retorna intranquila

com mal orientada l' agulla d' imán.

Fixa's un punt y 's detura com ella....

Del contrapunt arrengentse novella

de nou va voltant;

la sardana es la dansa més bella

de totes les dances que 's fan y 's desfan,

II

Los fadrins, com guerrers que fan via,

ardits la puntegen, les verges no tant,

més, devots d' una santa harmonia,

tots van los compassos y 's passos competent.

Sacerdots los diriau d' un culte

que en mística dansa se'n venen y van

importats per lo símbol oculte

de l' amplia rodona que 'ls vén agermanant.

Si l' contrapunt lo bell ritme li estrella,

para's, sorpresa de tal maravilla....

III

La ritme tornant,

La sardana es la dansa més bella

de totes les danses que 's fan y 's desfan.

III

Lo boló d' eira roda, quin era

que ab tal simetria l' anava centrant?

Quina mà vençativa y severa

buydava la dansa d' aquest ol gegant?

Potsé un temps al bell miig s' hi espiaven

les garbes polsos del blat rossejant,

y 's suhats segadors festejeven

la pròdiga Ceres saltant y bellant....

Del contrapunt la vagant cantarella

es estratèta passada d'aucella
que canta volant:
La sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan.

IV

No es la dansa lasciva, la innoble,
los uns parells d'altres desaparellant,
es la dansa sencera d'un poble
qu'estima y avansa donantse les mans.
La garlanda suauament se deslliga
desfentse s'axampla esvahintse al voltant,
cada mà tot deixant à la amiga
li sembla prometre que ja hi tornarán.
Ja hi tornarán de parella en parella!
Tota ma patria cabrà en eixa anella,
y'ls pobles dirán:
la sardana es la dansa més bella
de totes les danses que's fan y's desfan!

JOAN MARAGALL.

CRÓNICA

En lo número d'ahir, al ressenyar la festa de la vila d'Aleixar celebrada ab motiu de la benedicció de la nova Necròpolis, deixarem de reproduuir lo text del hermos pergami policromat, que'l magnífich Ajuntament, per conducte del Sr. Rector, entregà al senyor Guardiola.

Contra lo que podia suposarse, al veure las inscripcions catalanes en los archs de triomph de la població lo contingut del pergami estava redactat en castellá y diu lo següent: «Al insigne y ab justicia aclamat per l'Ajuntament en sessió de 9 de Juliol de 1897, fill meritissim d'Aleixar».

«Al espléndit y bondadós benfactor de son ben volgut poble».

«Al excelent y caritatiu fundador del Assil de Sant Joseph y generosissim donant del magnífich Cementiri, D. Joseph Guardiola y Grau, dedica un homenatge de veneració y eterna gratitud, l'Ajuntament, Rector y veuhis de la vila d'Aleixar.—Septembre 19 de 1897».

La Junta de la societat «El Alba» está confeccionant lo programa de la festa que se celebrará l' dia de la inauguració de la reforma del saló d'espectacles.

La secció dramàtica, enseja pera representarla en dit dia la preciosa obra de D. Joaquim Dicenta «Juan José».

En vista de la actitud presa per la prempsa católica de Roma, lo govern ha suprimit tots los periódichs catòlics, inclòs los orguens del Vaticà, prohibint ademés la circulació dels manifestos clericals que excitaven als catòlichs a preparar la llibertat del Sant Pare.

Per lo vist, tots los governs tenen un gran empenyo en conservar lo poder, no reparant en cometre verdaderas arbitriarietats en la defensa dels seus interessos. Sigan los rojos, sigan los blancks los que demanan reivindicacions, tots se venhen atropellats en sos drets de llibertat d'impremta y de la llibertat de la paraula pels homes d'ordre que avuy monopolisan los governs de casi tots los estats. Pero aqueixa repressió es més arbitraria quan la porta á cap un govern que's diu liberal y que blossona d'haver vingut á abolir tots los despotismes.

Los periódichs anticatólics s'alegran d'aqueixa repressió de la prempsa clerical italiana, mes nos donan una pobre idea de com entenen la llibertat, quan son los mateixos que cada dia estan cridats contra las arbitriarietats que contra ells comet lo govern espanyol. ¿Es que voldrían la llibertat per ells sols? Es que temen la propaganda d'altres ideas perquè las sevas no son prou justas? Això y no mes venen á fer pensar ab son procedir.

Nos dona compte *Las Provincias* de Valencia d'haver sigut publicada darrerament una Doctrina Cristiana en valencià. Aquesta edició segons nostre colega es reimpreió de la que escrigué la Patriarca Ribera y s'imprimí en 1571 per ordre del Arquebisbe don Francisco de Navarra. Apròposit d'aquesta publicació, fa l'aludit diari atinadas consideracions sobre lo mal aconsellat que es ensenyen als nens las primeras oracions en una llengua que no comprenen y obligantlos segons diu molt bé «à recitar como à papagayos en llengua estranya y que apenaientiendien les oracions que deben ser expresión de las más firmes y arraigadas creencias y de los sentimientos más puros y elevados del alma».

Los desgavells de la administració espanyola, son à vegades tan grossos, que'ls mateixos als funcionaris encarregats de portarla per bon camí, sempre que mesuren lo que fan, los fan ressaltar.

La R. O. del ministeri d'Hisenda disposant que totes las fincas venudas en pública subasta per las Agencias executivas desde la publicació de dita real ordre per descubiert en la contribució, en menos de las dos terceras parts de son valor, quedan sens efecte, es una gran prova de lo que dibém, puig si la llei no autorisava la venda, perquè s'ha fet y perquè s'han consentit?

Ans d'ahir, en lo tren correu, sortí cap à Barcelona, pera desde la capital del Principat trasladarse à Paris, la seva residència, nostre particular amich don Joseph Guardiola y Grau, acompañat de la seva distingida y bella senyora esposa.

Lo Sr. Rector d'Aleixar y'l Metje, nostre bon amich y company D. Miquel Font, acompañaren des de la vila fins à la estació dels Directes al distingit matrimoni.

Per la nostra part desitjém al Sr. Guardiola y à la seva muller un felís viatje.

Telegrafian de Girona que s'adverteix creixent agitació en aquella província, y que ha causat quelcom més que extranyesa la rebuda oficial feta per l'Ajuntament d'Olot al senyor Llorens, diputat per aquell districte y qual significació carlista es ben coneuguda.

Es clar, y tenen molta rabò. ¿No ho podrían aguardar per quan hi anés lo ministre d'Hisenda?

Al mateix temps lo podrían nombrar fill adoptiu, com varen fer à Badalona, Valencia y altres poblacions que tenen gust.

Diuen de Santander que dels 125 soldats procedents de Cuba, últimament desembarcats en aquell port, 78 han sortit pera la Cort.

Afegeixen que cinch soldats tingueren de suspender aquest viatje per la extrema gravetat de son estat, passant de la estació al hospital, succehint lo mateix en altres cinch que's proposavan marxar à Bilbao.

En l'hospital de Santander hi ha en la actualitat 100 malalts de Cuba dels arribats en las últimas expedicions.

Continubi aqueixa dansa macabra, que es un espectacle d'allò més distret y agradós. Y no s'espantan que tiri lo teló, que encara hi ha funció per rato.

Segons comunican de Cuba, un escampavia sorprengué á Cayo Hueso 13 filibusters, dels quals ne quedà en poder de la autoritat un sol que manifesta què últimament han desembarcat varis expedicionis en las costas de Matanzas, Habana y Pinar del Rio. La reunió de la Assamblea insurrecta de Guaimarillo donà lo següent resultat: President, Méndez Capote; vice-president, Massó; president del Congrés Cisneros; ministre de la Guerra, Maxim Gomez, y general en chefe, Calizte Garcia.

Y pensar que aquí costa tant d'arreglar un ministeri!

Las cédulas personals venen aquest any augmentades en un 10 per cent de son valor, lo que es causa de moltes reclamacions, puig lo pobre contribuyen encara no ha arribat á comprender com à Madrid de res se descuidin pera ferli buydar la butzaca y que tingan tan poca memoria pera protegirlo en las sevas necessitats.

Sor que l'saguell del impost diu *transitorio*, y per tant, potser al any vinent ja no regeixi y tot això tindràm que agrahir.

Confiem que ab la excitació que dirigeix ó la companyia els ferro-carrils del Nort, en son número d'ahir, nostre apreciat colega local *Las Circunstancias*, se posarà en los treus que surten de la estació d'aquesta ciutat al matí, cap à Lleida y Tarragona, un lletreiro pera avis del passatger, puig no fora la primera vegada que algú ha sufert sensibles equivocacions, degut à que'ls dos treus marxan ab minuts de diferencia.

En estacions de menys importància hem tingut ocasió de veure que això se fa y no comprenem los obstacles que's poden oposar à aquest millor servei.

Si's reuneixen suficient número de senyors regidors, avuy l'Excm. Ajuntament celebrarà sessió de primera convocatoria.

Lo dia 4 d'Agost se va trobar à Elx, en l'embarcament de la antiga població romana de *Illi*, un bust de pedra finament esculpit, quin grabet han publicat *La Ilustración Espanola y Americana*, *La Van-*

guardia y no sabem si algun altre periódich, lo qual, segons veus ha anat á parar ja à l'extranger.

En concepte del senyor Ibarra, del cos d'arxivers-bibliotecaris, representa un home en la plenitud de la joventut y de la bellesa. Cobreix son cap un carro qui nas dues rodas, admirablement travalladas, estan posades una à cada costat del cap corresponent son eix à la ratlla de las orellas. Té en lo front una triple cinta de cascavells, posats sobre una faixa roja que li rodeja'l cap, y porta una especie de casquet punxat tirat endarrera, sobre quin extrém superior hi ha un disch que conserva encara rastres del color vermell ab que havia sigut pintat.

Entre las rodas y'ls costats del cap hi ha un adorno ondulant, que podria ser los costats del carro, y d'ell penjan dos flochs ab borlas. Porta sobre'l pit triple collar molt rich, format lo primer per granets ratllats y penjant de son centre una amforeta ó garret de dues ansas. Lo del mitg, compost de granets iguals al anterior, té penjats sis gerrets per l'istil dels descrits pero de més petites dimensions. Lo darrer, ab iguals granets, té penjants grossos medallons ó dischs circulars.

Porta túnica y manto.

Creu lo Sr. Ibarra que's tracta d'una imatge d'Apolo y que'l carro que li cobreix lo cap representa lo carro del Sol. Un buyt que té obert lo bust à son darrera de 18 centímetres de diametre per 16 de fondo, suposa estava destinat á servir de tornaveu al sacerdot que tenia à son càrrec los oracles.

En los dies 22, 23 y 24 del actual, se cobrarà en la Agencia executiva d'aquest partit, ab l'apremi de primer grau, la contribució rústica, urbana y industrial del primer trimestre del any 1897-98.

Los contribuyents que en dits dies no verifiquen sos pagos incurrirán en l'apremi de segon grau.

La Agencia està instalada en l'Arrabal baix de Jesús.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d'aquesta ciutat, puja à la cantitat de pessetas 1016-18.

CORRESPONDÈNCIA PARTICULAR DA "LO SOMATENT"

Madrid 18 Septembre 1897.

Sr. Director.

Molt senyor meu: Si la plata no tingués un valor real y efectiu, Cristofle, Meneses y altres industrials no s'haguessin dedicat al travell d'un metall que ho sembla, encarque no val tant. Segurament la platerías han sigut avans que las quincallas, y no s'ha coneugut lo fals sens que avans hagüés estat acreditat lo lleigitim.

Se m'acut aquestes reflexions, la notícia que ha arribat á mi de la creació a Madrid d'una titulada Agencia Europea, que envia als periódichs correspondències semblants á la meva.

No pretenc tenir lo privilegi exclusiu de la corresponsalía pera Espanya y América; pero me sembla natural que, lo qui fundés altra empresa semblant á la meva, la titulés d'una manera què no s'assemblés á aquesta, perque realment entre «Política Europea» y «Agencia Europea», hi ha certa similitud, y no voldria jo esvanirme ab los triomps literaris, polítichs y d'informació de mos flamants competidors.

Ja estich curat d'espant: en altra ocasió, cert amanuense que jo tingué, y que per cert avisava ab h, va crear una fulla com la que'ns havia vist fer, y en lloc de firmar Garcí Fernandez, la firmava García y Fernández.

Qui sab si algun altre individuo que havia fet recados ó posat faixas en aquesta casá, haurá tret de son cap la «Agencia Europea», ó si se li haurá ocorrègt expontàneament.

Aquest gènere d'informacions periódichas l'introduí jo desde París en l'any de 1868, fundant lo que s'anomenava allavors «Telégrafo Autógrafos», que's publicà tres anys, y que ho copiava ab bastanta freqüència los periódichs més importants d'Espanya y América; més tard se publicà també à París, ab lo mateix títol de «Política Europea», altres quatre anys aquesta mateixa fulla: en 1888, desde Barcelona, se va descriure la Exposició Universal en aquestas cartas; en 1887 se publicà altra vegada desde París la descripció d'aquell certamen, y desde 1890 se reparteix desde Madrid la «Política Europea» á Espanya y América, firmada sempre, à França com à Espanya, per Gardí Fernández.

De modo que tot le que sian informacions europeas,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEI DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona
0:00 0:10 0:30
5'04 m. correu (per Villanova y Vilafranca) 4:10, 2:24 y
tercera.
8'56 m. expresa, primera y segona dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancies, segona y tercera. 13'00
1'57 t. correu (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. expresa (dimars, dijous y dissabtes). Igual

De Reus á Mora

9'33 m.—1'01 t.—3'40 t.—7'19 y 9'57 nit.
Isquençat. De Mora á Reus
1'01 t. 1'01 t. 1'01 t. 1'01 t.
4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 t.
De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

Biblioteca Regionalista
Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31
SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Dida», per Josep Feliu y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Josep Aladern,	2 "
«Costums tipicats», per id.	2 "
«Alcover», monografia, per id.	4 "
«Poesias», per Manel Marinello,	2 "
«Oda á Barcelona», per Jascinte Verdaguer,	4 "
«Lo Pi de les tres branques», per id.	2 "
«L'Aglenyà», per Ramon Masifern.	1 "
«Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id. i sup. mencionat en el mateix número.	4 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	12 "
«Anant pel monz», per Santiago Russinyol,	16 "
«Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell,	12 "
«Obras catalanas», per Joseph Ixart,	20 "
«Poesias», de Joan Maragall,	8 " "
«Alades», per Emili Guazabayens,	8 "
«Fruetidors», drama, per Iguaçí Iglesias	8 "
«Montalba», per Bosch de la Trinxeria,	12 "
«Quan jo era noi», per A. de Riquer,	20 "

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Servys del mes de Setembre de 1897
LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Setembre directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnific y rápid vapor francés

FRANCE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 21 de Setembre lo vapor «France»

» «Provence»

Consignataris á Barcelena, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 26

Consignataris á Barcelena, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

Sortiran de Barcelena pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos